

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 661/2023-56

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Deminka s. r. o.**, Letenské námestí 157/4, Praha, Česká republika, právne zastúpenej BAK & PARTNERS s. r. o., Panská 14, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79Ek/1405/2020 z 30. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 79Ek/1405/2020 z 30. júla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka tiež žiada napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať finančné zadost'učinenie 5 000 eur.

II.

Skutkové východiská

2. Návrhom na vykonanie exekúcie, ktorý bol okresnému súdu doručený 16. novembra 2020, sa sťažovateľka ako oprávnená domáhala od povinného vymoženía pohľadávky 694 000 Kč s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým je vykonateľný rozsudok Krajského súdu v Hradci Králové č. k. 35 ECm 35/2014-101 z 21. apríla 2016 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Prahe č. k. 8Cmo 274/20116-137 z 31. júla 2018. Na žiadosť sťažovateľky 29. októbra 2020 Krajský súd v Hradci Králové vydal potvrdenie európskeho exekučného titulu – rozhodnutia členského štátu Európskej únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004 na účel výkonu exekučného titulu na území Slovenskej republiky.

3. Uznesením okresného súdu vydaním vyšším súdnym úradníkom sp. zn. 79Ek/1405/2020 z 26. novembra 2020 (ďalej len „prvé uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) bol návrh

sťažovateľky na vykonanie exekúcie zamietnutý, keďže uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 2OdK/246/2019 zo 6. augusta 2019 bol vyhlásený konkurz na majetok povinného. Vymáhaná pohľadávka vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz, a preto je ju možné uspokojiť len vo vyhlásenom konkurze, inak sa oddĺžením dlžníka v rozsahu určenom súdom stane nevymáhateľnou. Neboli preto splnené podmienky na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu vyhlásenia konkurzu, po začatí ktorého nie je možné podľa § 167f zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) na majetok patriaci dlžníkovi začať ani viesť exekučné konanie a už začaté konanie by muselo byť zastavené podľa § 53 ods. 3 písm. b) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom od 1. apríla 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“).

4. Proti prvému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľka podala sťažnosť, v ktorej argumentovala, že podľa § 166c ods. 1 písm. d) ZKR jej pohľadávka je nedotknutá konkurzom vyhláseného na povinného. Aj keď sa citované ustanovenie bezdôvodnému obohateniu špecificky nevenuje, ide o pohľadávku za škodu spôsobenú úmyselným konaním. O sťažnosti sťažovateľky sudca rozhodol tak, že zrušil prvé uznesenie vyššieho súdneho úradníka uznesením sp. zn. 79Ek/1405/2020 z 26. januára 2021 (ďalej len „prvé uznesenie sudcu“). Konštatoval, že, vychádzajúc z odôvodnenia exekučného titulu na účel zistenia hmotnoprávneho základu vymáhanej pohľadávky, je nepochybné, že povinný ako jediný konateľ sťažovateľky jej spôsobil úmyselnú škodu. Vybral z účtu sťažovateľky celkovo 694 000 Kč, a preto úmyselne (nie je dosť dobre možné predstaviť si neúmyselné vybratie peňažných prostriedkov z účtu cudzej osoby) spôsobil škodu sťažovateľke tým, že bez právneho dôvodu vyberal z jej účtu peňažné prostriedky, ktorých použitie nevedel preukázať. Pohľadávka priznaná sťažovateľke exekučným titulom je podľa § 166c ods. 1 písm. d) ZKR nedotknutou pohľadávkou, keď vznikla zo zodpovednosti povinného za škodu spôsobenú sťažovateľke úmyselne. Z tohto dôvodu je možné ju vymáhať v exekúcii.

5. Následne na základe poverenia na vykonanie exekúcie z 24. februára 2021 okresný súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora.

6. Povinný podal návrh na zastavenie exekúcie z 5. marca 2021, ktorý doplnil podaním z 10. marca 2021. V ňom dôvodil tým, že na jeho majetok bol vyhlásený konkurz, pričom pohľadávka vymáhaná v tejto exekúcii má charakter konkurznej pohľadávky (je nevymáhateľná), a preto navrhol danú exekúciu zastaviť. Poukázal na právoplatný rozsudok Okresného súdu v Hradci Králové č. k. 3T/32/2017-1205 z 15. októbra 2018 (ďalej len „trestný rozsudok“), ktorý nadväzuje na skutkový stav, z ktorého bol vyvodенý nárok vymáhaný v danej exekúcii. Trestným rozsudkom povinný bol oslobodený spod obžaloby podľa § 226 písm. a) Trestného rádu v prípade skutkov právne kvalifikovaných okrem iného ako prečin sprenevery podľa § 206 ods. 1 a 3 Trestného zákoníku a prečin krádeže podľa § 205 ods. 1 a 3 Trestného zákoníku a prečin krivej výpovedi, keďže nebolo preukázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol povinný trestne stíhaný.

7. Uznesením okresného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom č. k. 79Ek/1405/2020 zo 6. mája 2021 (ďalej len „druhé uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) bol zamietnutý návrh povinného na zastavenie exekúcie, keďže vyšší súdny úradník vychádzal z právneho názoru uvedeného v prvom uznesení sudcu o nedotknuteľnosti pohľadávky sťažovateľky v zmysle § 166c

ods. 1 písm. d) ZKR. Podľa názoru vyššieho súdneho úradníka preto neexistovali žiadne okolnosti vo vzťahu k vymáhanej pohľadávke, ktoré by bránili jej uspokojeniu v danej exekúcii.

8. Proti druhému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka povinný podal sťažnosť, ktorú odôvodnil rovnakým skutočnosťami ako v návrhu na zastavenie exekúcie. V doplnení sťažnosti uviedol, že v Českej republike bolo vedená exekúcia na podklade identického exekučného titulu, pričom táto bola zastavená na základe vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Napadnutým uznesením sudca zmenil druhé uznesenie vyššieho súdneho úradníka tak, že danú exekúciu zastavil podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku.

III.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka tvrdí, že sudca už vo svojom prvom uznesení vyjadril právny názor vo vzťahu k vymáhanej pohľadávke tak, že ju posúdil ako konkurzom nedotknutú. Následne svoj pôvodný právny názor zmenil na základe údajných neskôr zistených skutočností bez náležitého odôvodnenia a najmä pri absencii akýchkoľvek nových skutkových okolností. Podľa sťažovateľky tieto neskôr zistené skutočnosti však boli okresnému súdu známe ešte pred vydaním poverenia a sudca sa s nimi vysporiadal už vo svojom prvom uznesení sudcu. Povinný sa k skutočnosti, či je táto exekúcia vedená v súlade so zákonom, mal možnosť vyjadriť v návrhu na zastavenie exekúcie. V ňom a ani v sťažnosti proti druhému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka však povinný neposkytol žiadne nové a relevantné skutočnosti, ktoré by okresnému súdu neboli známe ešte pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Povinný teda neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali jeden z dôvodov zastavenia exekúcie. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd si svojvoľne osvojil argumentáciu povinného zo základného civilného konania, čím v podstate ignoroval exekučný titul.

10. Sťažovateľka ďalej uviedla, že exekučný súd síce nie je viazaný právnym posúdením pohľadávky v základom súdnom konaní, neznamená to však, že môže argumentovať čímkoľvek (čo sa mu hodí) z trestného konania, ktoré bolo vedené proti povinnému. Trestný rozsudok nemá žiaden vplyv na závery základného civilného konania a už vôbec nie pri exekúcii, keď sa neskúma skutok a ani správnosť jeho kvalifikácie. Skutočnosť, že povinný nebol odsúdený, neznamená, že ku skutku alebo škode nedošlo. V exekučnom titule je uvedené, že bez právneho dôvodu si povinný nepoctivo prisvojil finančné prostriedky sťažovateľky, a preto povinný nedbal na jej záujmy. Sťažovateľke nie je zrejmé, na základe akého (právneho) dôvodu okresný súd skúmal vymáhateľnosť pohľadávky priznanej exekučným titulom práve trestným rozsudkom. Trestný rozsudok sa netýka procesne a ani hmotnoprávne základného civilného konania, na základe ktorého bol vydaný exekučný titul. Sťažovateľke nie je zrejmé, z akého dôvodu zmenil sudca svoj pôvodný právny názor len s odvolaním sa na trestný rozsudok. Sudca neposkytol dostatočné odôvodnenie nečakanej a neopodstatnenej zmeny svojho právneho názoru, ktorý sťažovateľka preto považuje za nesprávny, arbitrárny a v rozpore s princípom právnej istoty.

11. Z odôvodnenia exekučného titulu vyplýva, že pohľadávka sťažovateľky bola kvalifikovaná ako bezdôvodné obohatenie. Podľa sťažovateľky jej však povinný úmyselne spôsobil škodu tým, že bez právneho dôvodu vyberal peňažné prostriedky z jej účtu, ktorých použitie nevedel preukázať. Podľa názoru sťažovateľky je nutné na túto pohľadávku aplikovať § 166c ods. 1 písm. d) ZKR, ktorý sa bezdôvodnému obohateniu špecificky nevenuje. Sťažovateľka uviedla, že zákonodarca

pri formulácii § 166c ods. 1 písm. d) ZKR nelipol na čisto gramatickej interpretácii citovaného ustanovenia. Bolo v rozpore s princípmi právneho štátu, ak by ZKR umožňoval využiť inštitút oddĺženia škodcom, ktorí úmyselne poškodili iný subjekt. Nie je možné, aby sa dlžník, ktorý úmyselne zbaví majetku inú osobu, deliberoval od povinnosti nápravy následkov svojho úmyselného a protiprávneho konania len čisto formalistickým výkladom práva. Úmyslom zákonodarcu pri inštalovaní inštitútu nedotknutých pohľadávok do ZKR je zabrániť možnosti zbavenia sa dlhov, ktoré vznikli spáchaním úmyselného a protiprávneho konania proti iným subjektom. Úmyselné konanie povinného podľa sťažovateľky spĺňa všetky zákonom ustanovené znaky o škode spôsobenej úmyselným konaním: protiprávne konanie (i), majetková ujma (ii), kauzálny nexus (iii), úmyselné zavinenie (iv). Vo vzťahu k aplikácii § 166c ods. 1 písm. d) ZKR je teda právne nevýznamné rozlišovanie medzi inštitútom bezdôvodného obohatenia a zodpovednosti zo škody spáchanej úmyselným konaním. Pohľadávka priznaná sťažovateľke exekučným titulom spĺňa znaky úmyselného konania, ktorého dôsledkom bol úbytok na jej majetku a na účely inštitútu oddĺženia sa má považovať za pohľadávku zo zodpovednosti za škodu spôsobenú úmyselným konaním. Vec bola v základnom civilnom konaní kvalifikovaná ako bezdôvodné obohatenie, a preto fakticky škoda (majetková ujma) vznikla. Z pohľadu hodnotenia veci ide o prísnejšiu právnu kvalifikáciu než spôsobenie škody, pretože k tomu pristupuje ešte prvok prisvojenia. Z uvedeného vyplýva, že nesprávnou interpretáciou a aplikáciou právnych noriem sudca zastavil túto exekúciu, pričom uplatnil prílišný formalizmus pri výklade relevantných ustanovení ZKR.

12. Sťažovateľka sa o skutočnosti, že proti druhému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka povinný podal sťažnosť, dozvedela až po telefonickej komunikácii s informačným centrom okresného súdu. Daná sťažnosť povinného mala už po doručení okresnému súdu tvoriť súčasť elektronického súdneho spisu, ku ktorému sťažovateľka mala pridelený prístup. Okresný súd opomenul včasne doručiť tak dôležité podanie povinného, a preto konal v neprospech základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v súvislosti s doručovaním a sprístupnením spisového materiálu. Až z vlastnej iniciatívy sťažovateľka podala žiadosť o sprístupnenie spisového materiálu, aby sa mohla s danou sťažnosťou povinného oboznámiť a prípadne sa k nej vyjadriť. Následne ako odpoveď na žiadosť sťažovateľky jej bola doručená daná sťažnosť povinného a zároveň spisový materiál s ňou súvisiaci bol sprístupnený v elektronickom súdnom spise.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom (I. ÚS 31/05) a v zásade nemá právomoc preskúmavať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia

rozhodnutí všeobecných soudů kontrola zlučitelnosti účinků interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu, ak by prijaté právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 43/04).

15. K otázke vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa ústavný súd vyjadril, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

16. Do obsahu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

17. Súčasťou obsahu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

18. V rámci zachovania práva sťažovateľky na súdnu ochranu ústavný súd konštatuje, že úlohou exekučného súdu bolo právne posúdiť charakter vymáhanej pohľadávky prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti a výsledok tohto právneho posúdenia premietnuť v odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresného súdu.

19. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením, aby v kontexte jeho obsahu vyhodnotil obsah námietok prezentovaných sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti. Zároveň posudzoval ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia vzhľadom na už uvedenú judikatúru ústavného súdu.

20. V napadnutom uznesení sudca uviedol, že exekučný súd je povinný skúmať jednotlivé procesné podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Sudca poukázal na skutočnosť, že exekučný súd nie je viazaný tým právnym posúdením pohľadávky, ku ktorému dospel všeobecný súd konajúci v základnom súdnom konaní. Jednotlivé procesné podmienky však exekučný súd zohľadňuje aj v prípade neskôr vzniknutých okolností, medzi ktoré sa zaraďuje aj vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu (povinného). Exekučný súd nekoná ako orgán, ktorý by skúmal vecnú správnosť exekučného titulu, ale plní funkciu orgánu, ktorý dohliada na výkon exekúcie. Pre posilnenie tejto argumentácie sudca poukázal na postavenie exekučného

súdu vo vykonávacom konaní, v ktorom je povinný vždy skúmať okolnosti brániace vymáhateľnosti exekučného titulu.

21. Sudca ďalej poznamenal, že je síce pravdou, že vo svojom prvom uznesení dospel k odlišnému právnemu záveru. Tento právny záver nereflektoval neskôr zistené skutočnosti, ktoré povinný nemohol namietat', keďže pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie nebol účastníkom konania. Exekučný súd nie je viazaný tým právnym posúdením pohľadávky, ku ktorému dospel súd konajúci v základnom civilnom konaní. V spojitosti s vyhláseným konkurzom na povinného je exekučný súd oprávnený aj povinný preskúmať hmotnoprávny základ pohľadávky, ktorá má byť uspokojená v exekučnom konaní. Podľa názoru sudcu pohľadávku vymáhanú v tejto exekúcii je ale potrebné zahrnúť pod pohľadávku, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze. V tomto prípade exekučný súd je oprávnený aj povinný preskúmať hmotnoprávny základ pohľadávky, ktorá má byť uspokojená v exekúcii. Nejde o oddlžením nedotknutú pohľadávku, v rámci ktorej by považoval za preukázané naplnenie tých prvkov, ktoré predpokladá § 166c ods. 1 písm. d) ZKR, t. j. nenesie prvky zodpovednosti za škodu spôsobenú úmyselne sťažovateľke.

22. Sudca poukázal na skutočnosť, že trestné stíhanie povinného pre spáchanie prečinu sprenevery a prečinu krádeže reflektovalo istinu vo výške 650 000 Kč, ktorá je vymáhaná v tejto exekúcii. Z trestného rozsudku je evidentné, že pri vyberaní finančných prostriedkov povinný nekonal v úmysle poškodiť sťažovateľku, resp. tento úmysel mu nebol preukázaný. Neexistuje preto žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by bolo možné kvalifikovať pohľadávku vymáhanú v tejto exekúcii ako pohľadávku nedotknutú oddlžením. Vo zvyšnej časti vymáhanej istiny (44 000 Kč) sudca zaujal rovnaký postoj, keďže neexistuje žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval úmysel povinného spôsobiť sťažovateľke škodu a porušenie právnej povinnosti povinného, ktoré bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody.

23. K tvrdeniu sťažovateľky o autonómnosti exekúcie vykonávanej v Slovenskej republike sudca konštatoval, že exekučný súd nie je viazaný právnym posúdením skutkového stavu, ktorý vyvodil iný (český) súd. Pre posúdenie povahy vymáhanej pohľadávky súd je však oprávnený v odôvodnených prípadoch reflektovať aj právne závery iných autorít. Na základe návrhu sťažovateľky bola jej žaloba pretransformovaná (o náhradu škody) na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť tým, že povinný ako konateľ sťažovateľky a neskôr aj ako bývalý konateľ realizoval výber finančných prostriedkov z bankového účtu sťažovateľky bez akéhokoľvek právneho dôvodu. V rámci svojej obrany v základnom civilnom konaní povinný opakovane uvádzal, že predmetné finančné prostriedky vyberal z bankového účtu sťažovateľky na základe pokynu predsedu predstavenstva spoločníka sťažovateľky, pričom jednotlivé finančné prostriedky vkladal do kasy sťažovateľky.

24. K sťažovateľkou namietanej zmene právneho názoru súdu ústavný súd uvádza, že vo všeobecnosti nejde o želaný stav, ak jeho zmena nenastala na podklade rozhodnutia nadriadeného súdu. Ústavný súd musí prisvedčiť argumentácii sťažovateľky, že v napadnutom uznesení sudca výslovne neuviedol, na aké konkrétne námietky povinného prihliadal, ktoré mali za následok zmenu jeho právneho názoru. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia ale implicitne vyplýva, že pri zmene právneho názoru sudca vychádzal zo skutočností, ktoré povinný predostrel v návrhu na zastavenie exekúcie a v jeho doplnení. A to predovšetkým z trestného rozsudku ako pre exekučný súd novej skutkovej okolnosti, na ktorý povinný poukázal až v doplnení návrhu

na zastavenie exekúcie, t. j. po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie. Z tohto dôvodu sa preto ústavný súd nestotožňuje s názorom sťažovateľky, že k zmene právneho názoru sudcu došlo bez akýchkoľvek nových skutkových okolností.

25. K námietkam sťažovateľky, že sudca prihliadol na trestný rozsudok (bod 10), ústavný súd uvádza, že § 166c ods. 1 písm. d) ZKR výslovne ustanovuje, že pohľadávka sa považuje za nedotknutú oddĺžením, ak bola spôsobená úmyselným konaním. V tomto smere preto sudca preskúmal trestný rozsudok. Povinný bol trestne stíhaný podľa českého právneho poriadku (a bola na neho podaná obžaloba) okrem iného za spáchanie prečinu sprenevery a prečinu krádeže, ktoré možno jednoznačne považovať za úmyselne spáchané trestné činy. V trestnom rozsudku bolo okrem iného uvedené, že žiadnymi dôkazmi nebolo preukázané, že si povinný peniaze ponechal pre svoju vlastnú potrebu, pričom tento záver nemožno v žiadnom prípade vyvodzovať zo základného civilného konania. Žiadnymi dôkazmi nebolo preukázané, že by práve povinný spôsobil škodu sťažovateľke a ani nebolo preukázané, že by povinný jednal úmyselne ku škode sťažovateľky. V súlade so zásadou *in dubio pro reo* povinný bol preto oslobodený spod obžaloby. Ani v prípade zvyšnej časti pohľadávky sudca nepovažoval za preukázané, že by povinný úmyselne spôsobil sťažovateľke škodu.

26. Ústavný súd preto konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia dostatočne a zrozumiteľne vysvetlilo, prečo v tejto exekúcii nebolo možné vyhodnotiť pohľadávku sťažovateľky za oddĺžením nedotknutú. Napadnuté uznesenie ústavný súd preto považuje za vnútorne konzistentné, zrozumiteľné a vysvetľujúce okolnosti, na základe ktorých táto exekúcia bola zastavená. Zároveň ani prezentovaná sťažnostná argumentácia sťažovateľky nie je spôsobilá spochybniť jeho ústavnú udržateľnosť. Z týchto dôvodov ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nenesie známky arbitrárnosti alebo svojvôle a z ústavného hľadiska je udržateľné a akceptovateľné.

27. V súvislosti s namietanou kvalitatívnou stránkou odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd poukazuje na platnú právnu úpravu, ktorá na odôvodnenie súdneho rozhodnutia vydaného vo forme uznesenia nekladie rovnako vysoké nároky ako v prípade, pokiaľ ide o rozhodnutie vydané vo forme rozsudku. Uznesenie totiž predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania všeobecných súdov a v zmysle § 236 Civilného sporového poriadku v jeho prípade postačuje stručné odôvodnenie. Ústavný súd na túto skutočnosť vo svojej judikatúre opakovane poukazuje (porovnaj napr. I. ÚS 236/2019 či I. ÚS 238/2019).

28. Nad rámec ústavný súd poznamenáva, že bezdôvodné obohatenie nemožno posúdiť ako náhradu škody a naopak, pretože ide o dve odlišné právne inštitúty. Kvalifikačnými predpokladmi vzniku bezdôvodného obohatenia sú majetkový prospech určitého subjektu (i), majetková ujma iného subjektu (ii), kauzálny nexus medzi získaním majetkového prospechu jedného subjektu a ujmom druhého subjektu (iii), bezdôvodnosť obohatenia (iv), t. j. existencia konkrétnej skutkovej podstaty, s ktorou zákon spája vznik tohto právneho vzťahu, t. j. bezdôvodnosť obohatenia (plnenie bez právneho dôvodu, z neplatného právneho úkonu, z právneho dôvodu, ktorý odpadol, bezdôvodné obohatenie získané z nepoctivých zdrojov a plnenie za iného, ktorý sám mal povinnosť). Z uvedeného vyplýva, že zavinenie (úmysel alebo nedbanlivosť) nie je predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia na rozdiel od zodpovednosti za škodu. V prípade bezdôvodného obohatenia nejde preto o vzťah zodpovednostný, ale o záväzkový vzťah vzniknutý zo zákona,

a preto predpokladom vzniku právneho vzťahu bezdôvodného obohatenia nie je protiprávny úkon (teda ani zodpovednosť povinného subjektu). Existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy, a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou bezdôvodného obohatenia (m. m. III. ÚS 361/09, II. ÚS 165/2012, II. ÚS 17/2013).

29. Ustanovenie § 166c ods. 1 písm. d) ZKR sa podľa názoru ústavného súdu týka len pohľadávok zo zodpovednosti za škodu, a preto ho nemožno extenzívne aplikovať aj na prípady, keď peňažná pohľadávka vznikla z titulu bezdôvodného obohatenia (I. ÚS 522/2022). Pohľadávka sťažovateľky aj z tohto dôvodu nepatrí do kategórie oddĺžením nedotknutých pohľadávok, čo ešte zvyčajne vecnú správnosť napadnutého uznesenia, ktorým táto exekúcia bola zastavená. Ústavný súd sa preto nestotožňuje s argumentáciou sťažovateľky (bod 11), že je právne nevýznamné rozlišovať medzi inštitútom bezdôvodného obohatenia a zodpovednosťou za škodu spôsobenú úmyselným konaním pri aplikácii § 166c ods. 1 písm. d) ZKR.

30. K argumentácii sťažovateľky uvedenej v bode 12 ústavný súd uvádza, že svojou aktivitou sama sťažovateľka odstránila ňou vytýkané nedostatky v postupe exekučného súdu, čím ukončila zásah do svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka sama uviedla, že napokon exekučný súd jej doručil danú sťažnosť povinného, ku ktorej sa aj vyjadrila, a zároveň táto bola prístupná v elektronickom súdnom spise, a preto v tomto prípade nemohlo dôjsť k porušeniu už uvedených práv.

31. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok relevantnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

32. Z už uvedených dôvodov ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. decembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu